

WYBE KOOIJMANS
STEINMEYER-ORGEL
MARIAKERK BUSSUM

R. Goss-Custard: Chelsea Fayre; G. Tootell: Intermezzo 'In springtime'; J.N. Lemmens: Fanfare; Th. Dubois: Offertoire in b uit Dix Pièces pour Orgue; M. Reger: twee koraalvoorspelen uit Opus 67: Wie schön leuchtet der Morgenstern (nr. 39); Straf' mich nicht in deinem Zorn (nr. 37); S. Karg-Elert: Harmonies du Soir, uit Trois Impressions Op. 72; Th. Bubeck: Fantasia & Fuga in fis Op. 21; I. Kryshanowski: Largo (Dies irae); E. Lemare: Sunshine Op. 83; P.W. Whitlock: Paziienza, uit Three Reflections; Chanty, uit Plymouth Suite; R.S. Groves: Chorale prelude on 'London new'; R. van Mazijk: Meditatie 'Adore te devote'; E. Gillet: Loin du bal; Ch.-M. Widor: Marche nuptiale, uit 'Contes d'Avril' Wybe Kooijmans, Steinmeyer-orgel Mariakerk Bussum PDR Records Speelduur 75' - prijs € 15,- Te bestellen via e-mail lilmulder@gmail.com

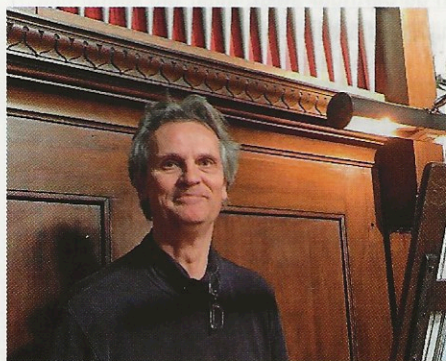

Het Steinmeyer-orgel in de Bussummer Mariakerk, ook wel Koepelkerk genoemd, werd in 1923 gebouwd voor de R.-k. Clemens Maria Hofbauerkerk in Hilversum. Het is één van de drie nog 'speelende' Steinmeyer-orgels in ons land. Het bekendste Nederlandse opus van deze bouwer stond in de Prinsessekerk in Amsterdam. Toen de kerk in 1982 werd gesloopt, werden delen van het orgel verkocht aan een particulier en gebruikt in andere orgels. Het nu grootste orgel van de Beierse orgelfirma staat in de Adventskerk in Alphen aan den Rijn en wordt momenteel gerestaureerd door Elbertse Orgelmakers. Het orgel in de Hervormde Kerk van Papendrecht (Opus 1363 uit 1923) werd in 1958 dermate ingrijpend omgebouwd door de firma Pels dat je dit eigenlijk geen Steinmeyer-orgel meer kunt noemen. Het Opus 1385 uit 1923 voor de Gereformeerde Kerk in Terneuzen ligt nog steeds opgeslagen in een Zeeuwse landbouwschuur. In de Hilversumse Clemenskerk leidde het orgel een tamelijk onopvallend bestaan, tot er vanaf 1986 met enige regelmaat concerten op werden gegeven door o.a. John

Scott, Wybe Kooijmans en Thijs Kramer. Vanaf najaar 1993 werd er maandelijks op geconcentreerd in het kader van het streven om kerk en orgel te behouden voor de Hilversumse gemeenschap. Op last van het bisdom werd de kerk echter in september 1996 gesloten voor de eredienst. Het orgel bleef achter in de onverwarmde kerk. Pas in 2010 werd een passende bestemming gevonden in de Bussumse Mariakerk. Na restauratie door Adema's Kerkorgelbouw kwam het daar op de begane grond te staan, uitgebreid met een Bazuin 16', vervaardigd naar model van het gelijknamige register in Terneuzen. In oktober 2012 werd het opnieuw in gebruik genomen met een concert door Ton Koopman en Ton van Eck, adviseur bij de restauratie.

Dit is de eerste cd-opname van het orgel. Het programma met voornamelijk korte werken – het langst is de *Fantasia & Fuga* van Bubeck van bijna 14 minuten – past helemaal in de traditie van de concerten die Wybe Kooijmans en anderen destijds in de Clemenskerk gaven. Dit relatief kleine instrument met zijn 21 stemmen en uitgekende dispositie vraagt niet zozeer om 'het grote werk' maar om kleine, sfeervolle karakterstukken, en in de keuze daarvan is Wybe Kooijmans uitstekend geslaagd.

Lillian Mulder

Wat ik sterk vind aan dit programma is dat opgewekte en reflectieve muziek elkaar afwisselen. De cd begint vrolijk met *Chelsea Fayre* van Reginald Goss-Custard (met de stevige Trompet 8' als solostem) en het luchtige *Intermezzo 'In springtime'* van George Tootell dat herinneringen oproept aan de populaire orgelbespelingen van Piet van Egmond op dat andere Steinmeyer-orgel. Na de opgewekte *Fanfare* van Lemmens volgt de verstilling, met Dubois' *Offertoire in b*, de twee koraalvoorspelen

van Reger en het impressionistische *Harmonies du Soir* van Karg-Elert. Wat heeft dit orgel toch mooie strijkers!

Een opvallend werk is de *Fantasia & Fuga in fis* van de in Stuttgart geboren Theodor Bubeck (1866-1909). Bubeck ging in 1894 naar het conservatorium van Moskou waar hij een jaar later afstudeerde. Tien jaar later werd hij zelf benoemd als docent orgel en compositie aan dit instituut. In datzelfde jaar ging hij naar Parijs om lessen bij Widor te nemen; in de *Fantasia* is Widor's latere reflectieve stijl te herkennen; de meditatieve *Fuga* werkt na de geladen *Fantasia* als ontspanning. Voor zover bekend betreft het hier een cd-première. Al even geladen van sfeer is het van Asma bekende *Largo* van Iwan Krishanovski.

Daarna is het weer tijd voor wat *Sunshine* van Edwin Lemare, twee miniatures van Percy Whitlock en de speelse koraalprelude van Robert Samuel Groves. Ook hier is het genieten geblazen van de perfect geïntoneerde strijkers en de delicate fluiten op hoofd- en zwelwerk. Verrassend is de ingetogen meditatie *Adoro te devote* van Rutger van Mazijk, muziek die dit 'katholieke' orgel op het lijf is geschreven. Aan het eind van de cd keert de luchtige toon weer terug in het frivole walsje van Gillet en een bewerking van Widor's huwelijksmars uit zijn komedie *Contes d'avril*.

De cd is bijzonder fraai opgenomen door Pieter de Ruijter en Gideon van Daalen; je hoort het hele toonspectrum van het diepste laag tot het twinkelende hoog en de akoestiek van de Koepelkerk is fraai meegenomen. Het spel van Wybe Kooijmans is verzorgd en met zijn uitgekende registraties weet hij het beste uit het orgel te halen. Het boekje bevat interessante achtergrondinformatie en fraai fotowerk van o.a. Ron Mikkenie en Lillian Mulder.

Ik kan deze cd van harte aanbevelen, ook aan muziekliefhebbers die niet speciaal van orgel houden.

Gerco Schaap

